

RÅDET FÖR FUNKTIONSHINDERFRÅGOR

Sammanträdesdatum	Tisdag 21 mars 2017 kl. 14.00–15.30
Plats	Hantverkscaféet Rondellen Folkparksvägen 150
<u>Närvarande</u>	
Ordförande	Helena Lanzer-Sillén
Vice ordförande	Mikael Erdefelt
Ledamöter	Håkan Jarmar Lotta Rosenström Margareta Åsén Johansson, §§ 1–6
Adjungerad	Ulla Smedberg
Tjänstemän	Erica Wangenheim, sekreterare
Paragrafer	1–11
Dag för justering	Fredag 24 mars 2017
Protokollet delges	Stadsdelsnämnd och förvaltning Rådet för funktionshinderfrågor Funktionshinderombudsmannen HSO Stockholms stad SRF Stockholm

.....
Helena Lanzer-Sillén
Ordförande

.....
Mikael Erdefelt
Vice ordförande

.....
Erica Wangenheim
Sekreterare

§ 1**Val av justerare och tid för justering**

Vice ordförande Mikael Erdefelt utsågs att tillsammans med ordförande Helena Lanzer-Sillén justera protokollet. Protokollet justeras fredag 24 mars 2017.

§ 2**Anmälan av föregående protokoll**

Det anmäldes att protokoll daterat 2017-01-25 justerats 26 januari 2017.

§ 3**Anmälan av inkomna handlingar**

1. Kommunstyrelsens funktionshinderråd, protokoll 2016-12-05
2. Epilepsiföreningens medlemstidning nr 2, 2017
3. Minnesanteckningar från tvärpolitiska gruppen för trafik-, miljö- och planfrågor

Genomgång av ärenden till stadsdelsnämnden 2017-03-30, §§ 4–10

§ 4**Fyllnadsval till stadsdelsnämndens funktionshinderråd**

Stadsdelsnämnden utsåg ledamöter till rådet för funktionshinderfrågor den 2 januari 2015, § 6. Ledamoten Sylvia Samuelsson, RSMH, Riksförbundet för Social och Mental Hälsa, har avsagt sig sitt uppdrag i rådet, varför en ny ledamot behöver utses.

Efter nominering från HSO Stockholms stad föreslår förvaltningen att stadsdelsnämnden utser Ulla Smedberg, Autism- och Aspergerföreningen Stockholms län, till ny ledamot i rådet.

Förvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2017-03-02.

Funktionshinderrådet

Rådet har tagit del av ärendet.

§ 5**Plan för uppföljning inom omsorgen av funktionsnedsättning 2017**

Samtliga beslut, insatser och verksamheter följs kontinuerligt upp inom omsorgen av funktionsnedsatta. Uppföljningen av verksamheten inom

omsorgen av funktionsnedsatta är en del i att kvalitetssäkra insatserna till den enskilde och säkerställa att stadsdelsförvaltningen har den enskildes fokus. Genom uppföljningen får förvaltningen och verksamheterna kunskap om utvecklingsområden, styrkor och svagheter för att styra mot arbetssätt och insatser som har hög kvalitet.

I Stockholms stad har den enskilde rätten att själv välja utförare bland godkända leverantörer enligt Lag (2008:926) om valfrihetssystem (LOV). Alla som har ett biståndsbeslut kan välja kommunal eller privat utförare. Verksamhetsuppföljningen omfattar alla verksamheter som bedrivs i stadsdelsnämndens egen regi eller som entreprenad. Den omfattar också verksamheterna vid ett antal privata vård- och omsorgsboenden samt hemtjänstenheter som har ramavtal med Stockholms stad.

För att säkerställa uppföljningen och ge stadsdelsnämnden en samlad bild har förvaltningen gjort en beskrivning av den uppföljning inom omsorgen av funktionsnedsatta som kommer att genomföras under 2017.

Förvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2017-03-09.

Funktionshinderrådet

Rådet har tagit del av ärendet och framförde önskemål om att vid nästa sammanträde få information från förvaltningen kring enkäter för brukarundersökningar 2017.

§ 6

Kommissionen för ett socialt hållbart Stockholm – lägesrapport av hållbarhetskommissionens arbete

Stockholms stad inrättade 2015 en kommission för ett socialt hållbart Stockholm. I ärendet önskar kommunstyrelsen alla nämnders och styrelser synpunkter kring förslagen i fyra delrapporter som kommissionen utarbetat under våren 2016. De fyra rapporterna behandlar hållbar skolutveckling, ungas etablering på arbetsmarknaden, medborgarnas inflytande i stadens beslutsprocesser och det offentliga rummets betydelse för en socialt hållbar samhällsutveckling. Nämnden ska besvara tre av dem; ungas etablering på arbetsmarknaden, medborgarnas inflytande i stadens beslutsprocesser och det offentliga rummets betydelse.

Berörda förvaltningar ska redovisa hur de ser på sina verksamhetsområden i förhållande till den analys och beskrivning som

redovisas i rapporterna, samt på förutsättningarna att genomföra de åtgärder som kommissionen lägger fram.

Förvaltningen vill framhålla vikten av den typ av faktaunderlag som lyfts fram i kommissionens rapporter. Förvaltningen kommenterar i detta ärende de åtgärdsförslag som kommissionen lyfter fram.

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2017-03-13.

Funktionshinderrådet

Rådet har tagit del av ärendet och delar i väsentliga avseenden de synpunkter som förvaltningen framför i sitt förslag till yttrande över ovan nämnda remiss om kommissionen för ett socialt hållbart Stockholm men vill därutöver anföra följande.

Det finns en rad allvarliga problem med de forsknings-/lägesrapporter som kommunstyrelsen begärt yttranden om. Vi berör detta kortfattat nedan – utgående från vår roll att framföra synpunkter från den sannolikt i genomsnitt mest utsatta gruppen i samhället, nämligen människor med funktionsnedsättningar.

Vi vill gemensamt för två av rapporterna säga att det verkar som om det funktionshindersperspektiv som är påbjudet i staden när det gäller all verksamhet och utveckling av sådan lyser helt med sin frånvaro. Det gäller rapporterna ”Staden där vi möts” och ”Medborgare med mandat”. Vi kan inte finna att någon av dessa rapporter har ett funktionshindersperspektiv, eller ens ett tillgänglighetsperspektiv.

Delaktighetsperspektivet som har reglerats centralt i staden, och där berörda anvisningar just är under omarbetning nämns inte. Inte heller förefaller forskarna som skrivit rapporterna ha någon kännedom om den överenskommelse som styr samverkan med idébärande organisationer inom det sociala området.

Den största kompletterande demokratiorganisationen, nämligen funktionshinderråden (och pensionärråden), med av staden reglementerad uppgift, som finns med i den förberedande processen till politiska beslut i närmare trettio nämnder i staden, nämns på två ställen i bisatser i rapporten ”Medborgare med mandat”. Dessa råd engagerar t ex idag närmare tvåhundra personer i funktionshinderrörelsen och har bakom sig kanske 50.000 personer, som de förväntas företräda. Det är uppenbart att rapportskrivaren/-skrivarna saknar full insikt i sitt ämnesområde. De berörda rapporterna har därför fått en slagsida åt allmänna diskussioner i stället för att vara baserade på fakta och kunskap om förhållandena i Stockholms stad.

Viktiga tillgänglighetsaspekter glöms bort.

Rapporten "Dold potential" är helt annorlunda genom att den inventerar och går ned i detalj och belyser de verkliga problemen. Den visar med önskvärd tydlighet det som vi inom funktionshindersrörelsen pekat på i många år, nämligen att den grupp som har absolut svårast att komma ut i arbete är människor med funktionsnedsättningar. I rapporten jämförs de med utrikes födda.

Det som rapporten inte visar är det långsiktiga perspektivet av att ungdomar inte kommer ut på arbetsmarknaden. Det är mycket vanligt beträffande människor med funktionsnedsättningar att de aldrig kommer ut på arbetsmarknaden, dvs den situation de har direkt efter skolan fortsätter hela livet. Det finns ingen annan grupp på arbetsmarknaden som har det problemet, inte heller de utrikes födda. Det fordras enligt vår mening helt nya grepp för att arbeta konkret och operativt med att skapa arbeten som passar människor med funktionsnedsättning utifrån ett individperspektiv. Det går inte längre att utifrån generella stimulanser och regler att tro att situationen någonsin kommer att lösa sig. Det innebär bland annat att de grepp som kommissionens delrapport innehåller måste kompletteras eller utformas med stöd individ för individ. Man kan likna det vid de individuella planer (IVP) som idag ska göras för vissa brukare inom funktionshindersområdet.

Eftersom man redan i skolan, individ för individ, väl känner vilka som har syn- och hörselnedsättningar, rörelsehinder, kognitiva allvarliga problem och t ex neuropsykiatriska funktionsproblem mm har man grundförutsättningarna för att konkret planera vidareutbildning, praktik och arbete om man bara organiserar arbetet på ett bra sätt mellan skolan, socialtjänsten (i berörda fall), försäkringskassan, arbetsförmedlingen och tänkbara arbetsgivare. Människorna får inte lämnas åt sitt öde när de går ur skolan.

§ 7

Trafikförändringar i SL-trafiken 2017/2018

Landstingets trafikförvaltning har skickat en remiss till Stockholms stad inför trafikförändringar i SL-trafiken 2017/2018. Ärendet innehåller en bruttolista med förslag på trafikförändringar och trafikförvaltningen önskar synpunkter på och prioriteringar av dessa förslag.

Förvaltningen önskar se kraftfullare satsningar på kollektivtrafiken, inte minst när det gäller tvärförbindelser i söderort, och högre turtäthet på bussarna, framför allt kvällstid för att öka tryggheten.

Förvaltningen är positiv till den utökade turtäthet som föreslås på några busslinjer vid vissa tider, men anser inte att den är tillräcklig och föreslår kompletteringar vissa tider. Framför allt kommer nya bostäder i Solberga att skapa ytterligare trängsel på linje 142, vilken bör prioriteras högre.

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2017-03-17.

Funktionshinderrådet

Rådet har tagit del av ärendet och ställer sig i huvudsak positiv till förvaltningens yttrande men vill därutöver anföra följande.

Beträffande *pendeltågstrafiken* ser vi en del svagheter med det som beskrivs som snabbtågstrafik. Såvitt vi förstår kommer snabbtågen in mot Stockholm C att stanna vid de båda stationerna som ligger mellan Älvsjö station och Stockholm C. Detta tycker vi är utmärkt. Däremot är vi tveksamma till att Stuvsta inte tillhör de stationer som avses trafikeras med snabbtågen. Detta gäller framför allt trafik ut från centrala Stockholm mot Södertälje. Pendeltåg är såvitt vi kan förstå det i princip enda sättet för merparten av de icke bilburna Älvsjöborna att ta sig till Stuvsta, om man inte vill gå eller cykla. Det kommer troligen alltså att bli en försämring när det gäller att snabbt kunna nå Stuvsta från stadsdelen Älvsjö. De faktiska effekterna av försämringen kan inte överblickas förrän den detaljerade turlistan gjorts och fördelningen mellan snabbtåg och vanliga tåg genomförts. Möjligen kan problemen begränsas.

Vi går därefter över till *busslinjerna* som berör stadsdelen Älvsjö. Det är ju i huvudsak sådana busslinjer som utgår från eller går förbi Älvsjö station eller i vissa avseenden Fruängens T-banestation och där områden som t ex Huddinge, Farsta, Skärholmen och Bredäng på olika sätt berörs.

Vi noterar att det finns en strävan att förstärka turtätheten på några viktiga linjer framför allt på morgonen från 7,5 minuters intervall till 6 minuters intervall. Så t ex sägs detta gälla linje 144, som utgör en pulsåder bl a inom Älvsjö mellan Fruängen C, Älvsjö C och Gullmarsplan samt buss 142 mellan Älvsjö station och Telefonplan. När det gäller buss 142 kan vi utan vidare acceptera det förslag som lagts. Vi noterar att något förslag inte lagts beträffande linje 141, Långsjö torg till Telefonplan, men att det är lika viktigt beträffande den linjen med motsvarande förbättringar som buss 142. För båda dessa linjer är en förtätning under lågtrafiktid angelägen.

När det gäller linje 144 vill vi först säga att vi anser att det står fel i det

utsända underlaget, eller så har man uttryckt sig tvetydigt. Såvitt vi vet är frekvensen för linje 144 i högtrafik på morgonen i den del som huvudsakligen berör stadsdelen Älvsjö, nämligen sträckan Älvsjö station – Fruängen, inte 7,5 minuter utan omkring tio minuter. 7,5-minutersfrekvensen förefaller att enbart tillämpas på sträckningen Älvsjö station – Gullmarsplan. Detta förändrar dock inte våra slutsatser nedan.

Vi är principiellt tveksamma till om en förkortning av tidsintervallet utifrån nu tillämpade intervall är en bra lösning under högtrafik i ett sådant område som buss 144 huvudsakligen trafikerar. Det handlar ju om villaområden med relativt trånga gator som egentligen knappast kan anses vara anpassade till de långa ledbussar man normalt använder. Med 6 minuters mellanrum i stället för 7,5 kommer det enligt vår bedömning att bli så att man i ännu högre grad än nu kör in varandras ”försprång” och därmed ytterligare bidrar till köer och trängsel. Redan nu gör dragspelseffekterna i trafiken att det inte alltför sällan kommer två bussar alldeles efter varandra och ibland kommer inga alls på mycket lång tid. Sådana situationer är mycket vanligt förekommande idag, särskilt vid snöväder och andra oväder. Passagerarkapaciteten med idag använd turlista under rusningstid räcker väl till med de ledbussar som används om tidtabellen hålls.

Däremot finns det ett starkt behov av att förkorta intervallen vid lågtrafik. Den senaste trafikförändringen som gjordes under föregående år innebär att buss 144 bara går en gång i halvtimmen. Detta är ett alltför långt intervall, i ett område där bussförarna har svårigheter att hålla ett enligt tidtabellen avsett tempo. Detta leder inte alltför sällan till stora förseningar och svårigheter för dem som åker under lågtrafiktid, bl a människor med funktionsnedsättningar, äldre människor och även yngre människor med t ex barnvagn, att komma i tid till sina engagemang. Det drabbar också skolorna som med hela klasser ofta väljer att åka buss vid lågtrafik.

Existerande turtäthet i kombination med nu använda ledbussar har, som vi säger ovan, enligt vår på erfarenhet grundade bedömning redan idag gott och väl den passagerarkapacitet som behövs för transporter till Fruängen, Älvsjö och Gullmarsplan, detta självfallet under förutsättning att man med kvalitativa åtgärder lyckas få de transportproducerande bussföretagen att hålla tidtabellen – något som inte borde vara en omöjlighet. Däremot är det en nödvändighet att under lågtrafiktid återigen införa tjugominuterstrafik, om man avser att begreppet tillgänglighet och funktionshinderanpassning ska ha en reell innebörd i samhällsplaneringen.

Man kan beskriva det som att effekten av den förändring av

prioriteringarna, som det senaste årets beslut och det kommande beslutet innebär, blir att *man förbättrar för den arbetande delen av befolkningen och de som behöver åka i rusningstid men försämrar för praktiskt taget alla andra, inklusive de människor som har funktionsnedsättningar*. Detta är enligt vår mening inte en acceptabel prioritering vad avser de grupper som inte tillhör den arbetande delen av befolkningen. Vi vill mot bakgrund av det ovan förda resonemanget förorda att man när det gäller de berörda linjerna i första hand satsar på att återställa rimlig service under lågtrafik, nämligen 20-minutersintervall.

Vi vill slutligen lägga till några synpunkter beträffande buss 161 mellan Bagarmossen och Gröndal via Älvsjö och passerar skolor i Älvsjö centrum och Telefonplan. Bussen går varje kvart fram till kl 0900, därefter var 20 minut, och efter 15 30 fram till kl 18 00 varje kvart. Enligt vår uppfattning vore det bra om bussen gick varje kvart hela dagen. Bussen går till Gröndal fram till ca 18 00, senare går den till Midsommarkransen. Förslaget som är lagt innebär att bussen ska gå vidare från Gröndal till Liljeholmen. Det anser vi vore bra. På kvällen går bussen två gånger i timmen. Det skulle ge ökad trygghet om den kunde gå oftare på kvällen. Våra synpunkter i det här avseendet är naturligtvis baserade på att det byggs mycket i Älvsjöstaden, plus alla skolbarn som behöver busservice.

Slutligen vill vi tillägga att det hade varit mycket lättare att granska underlaget om man någonstans hade redovisat aktuella bussars passagerarkapacitet samt persontrafikens volymsbehov vid olika tider på dygnet. Nu blir den granskning vi kan göra snarast en kvalificerad gissning utifrån vad vi kan konstatera om vad som händer rent praktiskt dagligen i vår stadsdel.

§ 8

Underlag för budget 2018 med inriktning 2019 och 2020 för Älvsjö stadsdelsnämnd

Stadsdelsförvaltningen har upprättat förslag till budget 2018 med inriktning för 2019 och 2020 för Älvsjö stadsdelsnämnd.

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande.

Funktionshinderrådet

Rådet har tagit del av ärendet.

§ 9**Ekonomisk rapport för februari**

Älvsjö prognostiserar per februari 2017 totalt ett resultat efter resultatdispositioner i balans med budget. Samtliga verksamheter prognostiserar ett resultat i enlighet med budget. Prognosen bygger på att volymerna ligger på samma nivå i snitt resterande månader som de första månadernas utfall samt att ersättningen för ensamkommande flyktingbarn avseende 2017 överensstämmer med kostnaderna.

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2017-03-07.

Funktionshinderrådet

Rådet har tagit del av ärendet.

§ 10**Digitala trygghetsvandringar**

Kommunstyrelsen har skickat en remiss som består av en motion från Johan Nilsson (M) om digitala trygghetsvandringar. Motionären föreslår att kommunfullmäktige beslutar att införa digitala trygghetsvandringar som arbetsmetod och uppdrar åt lämplig förvaltning att utveckla ett systemstöd som kan nyttjas inom stadens verksamheter.

Förvaltningen anser att det är positivt om staden kan underlätta för medborgarna att lämna synpunkter på trygghet och andra frågor. Eftersom det redan finns möjligheter att lämna synpunkter till staden i ett kartbaserat felanmälningssystem, föreslår förvaltningen att detta kompletteras, istället för att ett nytt system införs.

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2017-03-10.

Funktionshinderrådet

Rådet har tagit del av ärendet och ställde sig bakom förvaltningens yttrande.

§ 11**Övriga frågor***Möte med socialförvaltningen*

Helena Lanzer-Sillén, Lotta Rosenström och Erica Wangenheim deltog vid det möte som socialförvaltningen anordnade för stadens funktionshinderråd och lämnade en rapport för övriga rådsledamöter. Särskild tonvikt lades vid den balanslista som Farstas råd använder sig av i sin verksamhet.

Kalendarium

Madeleine Peatt, verksamhetsutvecklare, kommer till rådet i maj och pratar tillgänglighetsvandringar. Rådet föreslog att presidiet besöker rådet vid dess septembersammanträde.

Sammanträdeshandlingar

Frågan om sammanträdeshandlingar i digital form behandlades, varvid det framhölls att förutsättningen för detta är att samtliga ledamöter har tillgång till en surfplatta. Detta kräver dock att ledamöterna i funktionshinderrådet, i likhet med stadsdelsnämnden, får en surfplatta till sitt förfogande.